

CARIT ETLAR
FANØ FOLK.

(Slutning.)

Saa kom vi til en anden Havelaage, hvor der ved Indgangen stod nogle Billedfigurer.

Hermansen, det er mig, pegede op til dem med Tommelfingeren og sagde:

„Se, den lille Tyksak med Pengeposen i Haanden, det er Judas, som forraade Vorherre. Lige overfor staar Potifars Kone, hun har næsten ingen Tøj paa Kroppen.”

Derefter gik vi indenfor Havelaagen, uden at lægge Mærke til, at Indgangen var forbudt, for at se paa en Del andre Billeddukker, som tittede frem i Buskadserne. Medens vi vandrede omkring herinde, kom to slanke, sortklædte Damer hen imod os og spurgte, om vi syntes godt om Haven.

„Det ser De jo,” sagde jeg og lettede paa Hatten „Vi gaar om og lugter til Tulipanerne, lille Frøken, det maa vi vel nok.”

Hun nikkede med Hovedet og vilde gaa videre, men saa kom der en anden sortklædt Dame imod os med fem smaa Aborrer, som hun bar nok saa galant i en Vidiekvist. Damerne talte lidt sammen i et fremmed Tungemaal og saa paa Mads Knap, der stod bagved mig med Kirstine i Haanden, de smilede, men det var der da intet ondt i.

Saa siger den ene, om hun maa tage Mads af. „Hvorfor det,” svarer jeg, „han har jo ingenting gjort.”

Damen forklarede, at hun bare vilde tegne ham op i sin Bog, og det havde Mads ikke noget at ipdvende imod. Han blev stillet hen paa en Bænk, og jeg fik Lov at tænde min lille Pipe, medens de sad og skrev ham op og slettede ham ud igen. Det blev mig noget langtrukket, og jeg gav mig lidt i Snak med dem.

„Se, jeg undrer mig nu over, at alle de Billeder faar Lov at staa herinde, saa daarlige klædte, hvor der kommer saa mange af de Kongelige forbi. Judas kan det nu være det samme med, den Kæltring fortjener det ikke bedre, men de andre skulde dog have lidt Tøj paa. Vor Gallionsfigur var langt smukkere pyntet, og vi var dog helbefarne Sømænd allesammen. Det er ikke rigtig, siger Mads Knap og jeg.”

De lo og tegnede videre. Saa spurgte den kønneste, hende, der næsten taledede lige saa godt Dansk som jeg selv, hvad det Baand og den Sølvskilling betydede, som Mads gik og bar paa. Han vilde ikke rigtig frem med Forklaringen.

„Saadan noget snakker man ikke gerne om selv, lille Dame,” sagde jeg, „det klinger som Pral,” og saa maatte jeg ud med den hele Historie for ham; paa Landjorden var det jo mig, der førte an med Malkonduite og Ben i Næsen, — ude paa Havet er det Mads, som staar til Rors. Jeg fortalte dem om Engelskmanden, som drev ind for gangen Aar derovre paa Vestkysten. Han arbejdede, saa godt han kunde for at gøre sig fri, byggede og manøvrerede retskaffens, det maa der siges. Lige meget hjalp det, Styret var borte, Nordvesten satte Søerne ind mellem Klitterne, Hvin og Bulder, saa man ikke kunde høre sin egen Stemme. Redningsfartøjet ventede, vi der skulde i Lag med det, var alle paa Stranden, mange Fruentimere krøb i Læ under Bankerne, hele vor By var vist rendt sammen.

Saa huggede han derude, løb sig fast, og dermed var Historien forbi, og Turen kom til os. Vi steg i Fartøjet og jumpede afsted, det bedste vi kunde. Godt og vel gik det, Englænderens Mandskab firede sig ned i vor Baad, tolv ialt, frygteligt Mudder om Bord.

„Hvor er eders Kaptajn,” spurgte vor Formand Mads Knap.

„Han ligger deroppe slaaet fordærvet af Storsejsbommen, han er færdig.”

„Han skal med, i Slyngler,” siger Formanden og kravler tilbage paa det synkende Vrag. Dækket havde skudt sig i Vejret, Agterenden var under Vand. Der laa Kaptajnen med lukkede Øjne, blodig i begge Mundvige. Ved hans Side sad en ung og ligbevendt Kvinde, det var hans Hustru; Mandens Hoved hvilede i hendes Skød, hun tørrede Blodet af hans Ansigt og brød sig ikke om, hvad der gik for sig paa Vraget. Saa tog Formanden Kaptajnen i sine Arme, han er vist lige saa stærk som Deres Kejser derhenne, og bar ham ned til Redningsfartøjet. Konen blev ved at holde fast paa Mandens Haand, men da de kom til Faldrebrædden, hævdede hun sine Arme og raabte: „mit Barn, mit Barn!” — „Hvor er det?” spurgte Formanden. Hun piler over mod Halvdækket. — „Saa maa vi have det Barn med,” siger Mads, han var nu engang i Farten og springer ned i Kahytten. Nu var det paa det yderste med Fartøjet, det sukker og knager, og fra Redningsbaaden raaber vore Folk: „Kom herved, kom herved, Baaden fyldes!”

„Inde i Kahytten laa en lille Jung oppå i Køjen og strakte begge Armene imod mig og hylede,” brummede Mads, „han havde Grund til at hyle, Kahytsrudder var braset i Stykker, Vandet naadede op i Køjen til Drengens, saadan noget kan man ikke finde sig i, det er Skik og Brug blandt Søfolk at hjælpe hinanden!”

„Stille, medens jeg taler,” raabte Hermansen „Formanden tager Knaften, balancerer med ham over Godset som fylder Dækket, og da han gik forbi Hundehuset, tog han en Kniv og overskar for Plasers Skyld Strikken, som bandt Hunden, saa det stakkels Dyr hylede af Glæde, og sprang, uden at sige med Forlov, lige ned i Redningsbaa-

den og er bleven hos Mads siden om Bord i hans egen Skude.

„Vor Herre var med os, lykkelig og vel naadede vi Stranden, hvor Koner og Børn stod og raabte og dansede i Sandet og slog Armene om deres Mænd eller kærlige Forældre. Den fremmede Kaptajn blev baaret i et Sejlbug ind paa Skolen, til Doktoren kunde komme og binde ham sammen igen.”

De fine Damer hørte til med store Øjne. „Hvor mange Mennesker har I reddet,” spurgte den yngste.

„Ja hvem kan sige det for vist,” svarede jeg.

„Mads plejer at skrive en Kridtstreg hjemme paa Loftsbjælken for enhver, han hjælper ind fra Havet. For hans sidste Bedrift med Kaptajnen sendte Majestæten ham den Medaille, og de skrev mange Alen om ham i Bladene. — Nu er han vist ellers træt af at sidde mere, skal vi ikke snart være færdige, vi maa ud og se Kronprinsen, inden vi kommer hjem. — Hvad har De nu bestilt?”

Damerne viste mig da deres Billeder, som livagtig lignede en kón, gammel Sømand med en Pipe i Munden og blanke Hatten paa, — jeg tror de havde pudset mig, og tegnet mig op i Stedet for Mads, det lignede Hermansen.

„Kirstine faar vel det ene af dem for Tids-spild og Sliitage?” spurgte jeg. De lo og rystede paa Hovedet, men den højeste flyede mig en Guldskilling, og den lille gav Mads en anden Skilling, som han ikke vilde have. Begribelig tog jeg imod min og spurgte, da de gik, hvorfor Damerne med Forlov var saa sortklædte.

„Vi bærer Sorg for vor Kusine,” svarede den ene, hende jeg syntes bedst om. Saa gik de, men jeg fik ingen af Billederne.

„Men dog,” hviskede Kirstine, „du skal se det har været tre Prinsesser!” Det tror Mads og jeg ogsaa.

Tre Gange krydsede vi Haven rundt og spurgte os for, om nogen havde set Majestæten eller hans Søn, men nej. Nu var vi trætte og satte os ned paa en af Bænkene ved Søen, der, hvor Englebørnene for lidt siden havde tumlet.

„Hvad siger de Bogstaver, som er tegnet der i Gruset, Fatter?” spurgte Kirstine.

„Hvad det betyder?” det gik begribeligvis op for mig. „F”et vil sige det samme som Frederik,” siger jeg, „og L”et skal være Louise. Hun har været nogen før os, som ogsaa vilde besøge vor Kronprins og Kronprinsinde, og som lod sit Visitskort blive tilbage. Det maa forbedres lidt.” Vi lægger smaa Bølgeblade i den tegnede Linie, og kiler Bladene fast i Jorden med smaa Pløkke, det var Synd at de kónne Bogstaver skulde fejles bort af Vinden, nu fik de Lov at ligge der i mange Dage, — maaske de ligger der endnu.

Saa begav vi os hjemefter og gik og glædede os over, at jeg havde brugt saa pæne og fine Ord til alt hvad jeg forklarede for Herskaberne. Saadan et Sprog hører de ikke ude paa Fartøjerne.

„EnBillet til første Klasse,” raabte jeg, „den allerfineste Vogn, en med Fløjlpaa.” Den fik jeg men Mads vilde ikke med derind, han var saa højtidelig, som om han havde haft Barn i Kirke. Saa skiltes vi fornøjede, og jeg strakte mig mageligt ud i Fløjlen, medens vi jollede af Sted til Helsingør. Kommer der oftere Kejsere og Prinsesser til Fredensborg, saa skal jeg ned og besøge dem, hver evige en.”

Her ender Hermansens Fortælling.

Samme Dags Aften forlod Mads Knaps Fartøj Helsingør. Han selv stod ved Roret, Kirstine ved hans Side. Hun saa tilbage mod den svindende Stad. Solen var gaet ned, Havet sendte den gamle Sømand sit venligste Smil, medens han langsomt gled hjemefter.

„Hvor de store kejserske og kongelige dog ere lykkelige,” ytrede Kirstine omsider.

„Hvorfor det?” spurgte Mads.

„Aa jo endda,” sagde hun, „jeg synes de maa staa Vor Herre meget nærmere end vi andre.”

Mads Knap svarede ikke straks herpaa. Lidt efter lagde han sin Arm om Kirstines Liv, slap Roret og hævdede højre Haand mod Himlen.

„Nix, lu, nix!” sagde han omsider med dyb og overbevisende Alvor, som om han trøstigt havde lagt sit Ror i Vor Herres Haand.

Kirstine støttede sit Hoved mod hans Sulder. Saa gled de Fanøfolk i Magsvejr hjem i Havn.

ILDSTØTTEN

eller

ISRAEL I TRÆLDM.

Af Pastor I. M. Ingraham,

Forfatter af „Fyrsten af Davids Hus” m. fl.

Forfatterens Fortale.

For at kunne give en Fremstilling af de Forhold, der eksisterede i Ægypten paa den Tid, da Jøderne holdtes i Trældom der, har Forfatteren omhyggelig studeret Landets Kronologi og Historie, og søgt Oplysning om de gamle Ægypteres Sæder, Skikke, Love og religiøse Ceremonier. De Vanskeligheder, der har været forbundet med et saadant Studium, vil til fulde kun kunnefattes af dem, der har givet sig af dermed. Navnlig har naturligvis Spørgsmaalet om, hvilken Kronologi, der burde vælges, voldt en Del Tvivl, da Forfatteren følte sig overbevist om, at hvilken han end

godkendte, saa vilde dog denne møde Modstand hos Tilhængere af de andre Anskuelse.

Efter en gennemgaaende Undersøgelse besluttede han da at vælge Nolans og Scyfarths Theori, da denne i det hele taget har den største Sandsynlighed for sig.

Men dette Arbejde er dog aldeles ikke en „Bog om Ægypten”. Den giver sig ikke ud for at have mere at gøre med Ægyptens Forhistorie, end Indholdet: „Israeliternes Trældom i Ægypten” ligefrem kræver.

Planen, som Forfatteren har fulgt, er den samme som i „Fyrsten af Davids Hus”, nemlig gennem en Række af Breve fra en Person, der antages at have været Øjenvide til Begivenhederne, at give en saa levende og anskuelig Fremstilling af disse som muligt. Denne Person er i det nærværende Tilfælde en ung Fyrste fra Fønicien, der i sit otte og tyvende Aar rejser til Ægypten for inden sin Regeringstiltrædelse at studere Lovene, Videnskaberne, Kunsten og Religionen i det Land, som paa den Tid regnedes for det mægtigste og mest oplyste Kongerige paa Jorden.

Prinsen, hvis Navn er Sesostris, kommer til Faraonernes Land med Anbefalingsbreve fra sin Moder — den regerende Dronning i Tyrus — til Dronning Amense af Ægypten, og bliver modtaget ved dennes Hof som en kær Gæst. Mellem Ægypten og Fønicien eksisterer der nemlig ikke alene et venskabeligt Forhold, men Fyrsteluserne var endog beslægtede. Kun faa Aarhundreder var heromvendte, siden en Konge i Fønicien i Spidsen for en uhyre Arme af Syrere drog ind i Ægypten, erobrede Memphis og oprettede et nyt Herskerdynasti i Nildalen.

Under denne Kongeslægt af Erobrere kom Josef til Styret i Landet, og Jakob opsoeg sin Bopæl der med hele sin Slægt, thi Kongerne, der selv var Syrere, saa med Velvilje paa de flittige jødiske Indvandrere.

Men efter Josefs Død hengik der ikke mange Aar, før den tidligere Kongeslægt, der havde holdt sig i Thebae i Øvre-Ægypten, tilbageerobrede Memphis, fordrev de fremmede og oprettede et nyt Dynasti af indfødte Herskere, der „ikke kendte Josef” og ej vilde taale Abrahams Efterkommere som Borgere i Landet. Tværtimod betragtede de den nu talrige Jødestamme med Mistro og Uvillie, da den var i Slægt med de forjagne Herskere, og den nye Faraos, Amosis, gjorde dem straks til Livegne og Trælle for Kronen.

Denne Undertrykkelse vedblev under de følgende Konger, indtil den omsider efter halvfjers Aars Forløb kulminerede i det blodige Dekret af Amenophis den første — Faderen til Dronning Amense — hvorefter alle nyfødte Drengbør skulde dræbes.

Hvorledes Moses, der netop fødtes paa dette Tidspunkt, undgik Døden ved Herrens direkte Styrelse og voksede op til at blive sit Folks Befrier, er det Opgaven at fremstille i de paafølgende Blade paa fyldigt som muligt, uden dog at træde den hellige Skrifts Beretning for nær.

Den Theori med Hensyn til ægyptisk Tidsregning, som er fulgt her, fremstiller Dronning Amenses som regerende i Ægypten, da Moses var voksen, og da Sesostris kom i det før nævnte Besøg. Hun tiltraadte sin Regering, da Moses var tolv Aar, eller omtrent i Aaret 1560 f. Kr. Hun havde hersket i en og tyve Aar, da Sesostris foretog sin Rejse.

Det øvrige, der er fornødent at vide for at forstå Gangen i nærværende Fortælling, vil Læseren faa i Teksten, efterhaanden som Beretningen skrider frem, og det er derfor overflødig at fremsætte det her.

Forfatteren.

Første Brev.

Prins Sesostris

til sin kongelige Moder, Ephiphia, Dronning af Fønicien.

Endelig, kære Moder, har jeg naaet „de syv Floders Land” og skriver nu til dig fra dets kæmpemæssige Hovedstad, On, Solens By.

Hvorledes skal jeg finde Ord til at beskrive dig denne Bys højtidsfulde Pragt, dens guddommelige Templer og dens Paladser, der synes langt snaarere at være oprettet til Boliger for u dødelige end at være bestemte for dødelige Mennesker!

Hvorhen jeg vender mit Øje, møder jeg Tegn paa, at jeg er i det mægtige Ægypten, thi overalt ser jeg Storhed og Kunst, Pragt og Fuldenhed. Enhver Genstand beviser den Fyrstendes Magt, Rigdom og Smag, som nu sidder paa Faraonernes Trone, og hvis Regerings Glans har hævet Ægypten højt op over andre Riger paa Jorden.

Og alt, hvad jeg ser, genkalder mig ogsaa, kære Moder, vort eget Lands, det engang saa fyrstelige Fønicien, og Palestinas gamle Hæder — disse to Tvillinge-Riger, som i fordums Dage gav Ægypten Herskere og Love, under det korte men glimrende Hyrdkongedynasti, men endskønt gaaet af Alder, lever Fønicien dog endnu i sin Datter Ægyptens Skønhed, Stolthed og Magt.

Jeg vil ikke søge over mit eget dyrebare Lands svindende Hæder, kære Moder, naar jeg her kan se den fornyet og forøget. Fønicien kan ikke regnes for død, saa længe Ægypten lever. Enhver Ruin i mit eget Kongerige er genopbygget med forøget Skønhed og Glans paa de grønne Sletter om den skinnende Flod, hvis Kilder er under Thots Trone langt borte i Syden.

Hvorledes skal jeg beskrive, hvad jeg ser! Hver ny Genstand fortryller mig og skænker min

Sjæl en ny Glæde. Jeg er beruset, ikke af Vin, men af en Kunstens Overdaadighed, en Skønhedens Pragt, som jeg hidtil ansaa for umulig. Jeg har hørt min kongelige Fader beskrive Salems Herlighed i Palestina, under Fyrsterne af Dynastiet Melchisedek, med dets uamaadelige Templer for Solguden, med dets Paladser af Marmor, dets hængende Haver og skønne Terrasser med Udsigt til de omgivende blomsterbede dale; men Ægyptens Byer overgaar i Pragt langt disse syriske Herligheder.

Ved at komme hertil tværs over det levantiske Hav fra Syrien synes det, som om jeg er ankommen til Kysterne af den mystiske Verden, hvor de hellige Guddomme bor, snarere end blot til et andet Land paa Jordens Flade; thi Ægypten synes i Sammenligning med Fønicien sandelig at være de lykkelige Land. Hvilke vidtberømte Krigere besidder det ikke! Hvilke ærværdige Præster, ikklædte Gudernes Magt! Hvilke ædle Fyrster! Hvilken majestætisk Dronning! Hvilken Ynde og Værdighed hos Solens Jomfrue! Hvilken forbavsende Gudsdyrkelse! Hvilke vældige Mausoleer, paa en Gang Gravkamre og Templer, rejser sig ikke overalt som uhyre Trekanten over de umaadelige Sletter! Hvor grønt og blomsterrigt er ikke Landet! — dette Havernes og Paladsernes, Kilderne, Obeliskernes, Sfinkskernes og Kæmpestatuerne Land! — dette Land, der indeslutter alt, hvad der kan indtage Hjerterne og fængsle Sanserne.

Jeg har endnu kun i Afstand set den mægtige Dronning af Faraonernes Hus, nemlig da hun en Dag steg op ad Trinene til sit Palads; men om tre Dage skal jeg formelt forestilles for hende i Tronværelset i hendes Slot, hvor hun plejer, at modtage Gesandterne eller de Fryster, der fra andre Nationer kommer til Ægypten, enten for at lære Videnskaber eller Vaabenbrug, eller at se hendes Riges Storhed, eller for at studere Religionen, Lovene eller Styrelsen af en Nation, hvis Berømmelse har opfyldt Jorden.

Saa snart jeg med min Gallej ankom til Nilens Munding, afsendte jeg i min forgyldte Baad et privat Bud til hende, der skulde overbringe hende de Breve, der var skrevet af din elskede Haand og forseglede med dit kongelige Signet, og hvori du anbefalede mig til hendes personlige Gunst og kongelige Bevaagenhed.

Omenskønt jeg saaledes ikke endnu er blevet forestillet ved Hoffet, har jeg dog set og maa beskrive dig Ægyptens Tronfølger, Dronning Amenses kongelige Søn, Prins Remeses. Hver Bevægelse af hans paa engang stolte og yndefulde Personlighed, hans rige Stemme, hans Højde, hans bydende Blik, hans majestætiske, men indtagende Optræden — alt antyder en Mand, der er født og skabt til at herske.

Han er nu i sit fire og tredive Aar og staaer i Manddommens fulde Blomst. Han er øvet i Krigskunst, men ikke mindre bekendt for sin Kundskab i al ægyptisk Visdom. Lærde og Filosofer lytter til hans Ord, naar han taler, ikke saa meget fordi de har Ærbødighed for hans Rang, som fordi de agter hans skarpe Forstand.

Han modtog mig med Venlighed, omfavnede mig, spurgte høfligt til dit Befindende og ønskede mig i hjertelige Ord velkommen til sit Land. Til Trods for den Forskel paa seks Aar, der er mellem vor Alder, føler jeg, at han vil betragte mig som sin Ven, og at jeg vil kunne til at skyldes Samlivet med ham mine lykkeligste Timer i Ægypten.

Men jeg skylder dig vel, kære Moder, en mere ordnet Fremstilling af, hvad der er mødt mig ved min Ankomst her til Landet, og jeg skal nu stræbe at opfylde denne Pligt.

Efter at jeg havde taget Afsked fra dig paa Trinene til vort Palads, og var steget om Bord paa min Gallej, overvældedes jeg af den dobbelte Smerte, som denne min første Skilsmisse fra dig, min elskede Moder, og fra vort Land naturligt maatte fremkalde, og det varede nogen Tid, inden mine Pligter som Befalingshaver over den smukke lille Flaade paa tredive Gallejer forjog mit Tungesind saa meget, at jeg kunde give de nødvendige Ordre til Admiralen om at hejse Sejl og lette Anker.

Ægyptens Kyster naadede vi den syvende Dag efter Afrejsen, uden at der var indtruffet noget Uheld. Det var netop to Timer efter Solopgang, vi fik den lave Kystlinie i Sigte, som omgiver Indløbet til „Verdens Have”, hvorfra Nilen gennem syv Mundingstrømmer ud i det store blaa Hav.

Ved at stige op i Kastellet for Bueskytter paa Stormasten kunde jeg øjne de ranke Støtter, som Kong Menes har oprejst ved Hovedmunden af Floden, og fra Toppen af hvilke der hver Nat lyser en vidunderlig Flamme, som siges at være opfundet af Ægyptens Magere. Da vore Gallejer kom nærmere til Kysten, kunde vi se tallose Skibe, der sejlede ind eller ud af Nilens pelusiske Arm — nogle af dem var saa langt inde i Munden, at kun Toppen af dem saas over det lave Land. Jeg blev nu pludselig overrasket ved, at opdage en Forandring i Vandets Kulør, der skiftede fra smaragdgrøn til smudsig gul, næsten som om et Lag Dynd flød paa Søens Overflade. Jeg opdagede snart, at det var den udstrømmende Flods Vand, der endnu ikke havde blandet sig med Havvandet, som om Fader Nil kun modstræbende gav Slip paa sin Magt, der var styrket ved et Tusind Miles Løb, for at overlade Herskerstaven til Middelhavets Guddom. En hel Mil ud fra Kysten vedvarede dette Nilens Herredømme.

Fortsættes.